

Sporočilo za javnost Luxembourg, 13. novembra 2020

Preverjanje smotrnosti programov EU: mešani rezultati, zanesljivost informacij pa bi bilo treba dodatno izboljšati

Glede na novo poročilo, ki ga je danes objavilo Evropsko računsko sodišče (Sodišče), so rezultati poročanja Evropske komisije o smotrnosti programov porabe EU mešani. Revizorji sicer pozdravljajo, da se poročanje še naprej izboljšuje in postaja bolj uravnoteženo, vendar opozarjajo tudi na številne težave: kakovost ocen smotrnosti, ki jih opravlja Komisija, se med programi še vedno razlikuje, določanje zanesljivih in informativnih kazalnikov smotrnosti pa ostaja izziv. Navajajo tudi, da bi morala Komisija za dodatno izboljšanje zanesljivosti podatkov, ki se uporabljajo pri poročanju o smotrnosti izvrševanja proračuna, sodelovati z državami članicami.

Revizorji so preučili, ali ima Komisija zanesljiv postopek za letno poročanje na visoki ravni o smotrnosti politik in programov porabe EU ter o tem, ali je doseganje njihovih ciljev uspešno, učinkovito in gospodarno. „Državljeni želijo vedeti, ali programi EU prinašajo rezultate in ali so stroškovno učinkoviti,“ je povedal član Evropskega računskega sodišča Jan Gregor, pristojen za poročilo. „Komisija ima dobre postopke za pripravo poročil o smotrnosti na visoki ravni, njene ocene pa so bolj uravnotežene in jasne kot v preteklosti. Vendar iz njenih navedb ni jasno razvidno, ali so informacije, o katerih poroča, zanesljive.“

V zadnjih letih se je letno poročanje Komisije o smotrnosti iz zbirke samostojnih poročil preoblikovalo v skladnejši sveženj. Sedaj vključuje oddelke o ocenah smotrnosti po programih porabe, kar je pomemben korak v pravo smer. Vendar revizorji menijo, da so ocene Komisije v poročilu o upravljanju in smotrnosti izvrševanja proračuna, ki je v primerjavi s podrobnejšim poročanjem v izjavah o programih bolj jedrnat in pripravljen na višji ravni, pogosto preveč optimistične. Poleg tega po besedah revizorjev popolna ocena smotrnosti nekaterih programov še vedno ni mogoča, predvsem zaradi omejenih informacij, ki so bile predložene. Kljub temu so na podlagi kazalnikov za leto 2019 ter nedavnih vrednotenj Komisije in lastnih revizij ocenili, ali so programi na vseh glavnih področjih proračuna EU „na dobri poti“, da bodo njihovi cilji doseženi.

Konkurenčnost: ni znakov, da bi bila smotrnost raziskovalnega programa EU Obzorje 2020 ogrožena, poleg tega pa je veliko primerov uspešnih projektov. Revizorji so odkrili več dokazov za to, da se s programom zaradi njegove edinstvenosti in vseevropskega značaja zagotavlja dodana vrednost EU. Glede na kazalnike naj bi bil na dobri poti, da doseže svoj cilj, in sicer mobilizirati 500 milijard EUR naložb, tudi drugi vodilni program, sklad EFSI („Junckerjev načrt“). Vendar revizorji ugotavljajo, da bi na trgu še vedno bilo mogoče

Namen tega sporočila za javnost je predstaviti glavna sporočila poročila o smotrnosti izvrševanja proračuna EU, ki ga je sprejelo Evropsko računsko sodišče. Celo poročilo je na voljo na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

zagotoviti kapital za delež teh naložb, poleg tega pa opozarjajo na previsoke izračune multiplikatorjev, zaradi katerih je lahko ocena preveč pozitivna.

Kohezija: čeprav so Komisija in države članice prvotne ciljne vrednosti za obdobje 2014–2020 že spremenile, je na dobri poti le nekaj več kot tretjina kazalnikov Evropskega sklada za regionalni razvoj in Kohezijskega sklada. Pred izbruhom krize zaradi COVID-19 je bilo verjetno, da bo večina ciljnih vrednosti na področju zaposlovanja in izobraževanja do leta 2020 dosežena, napredek na področju raziskav in razvoja, revščine in socialne vključenosti pa je zaostajal. Po podatkih Komisije o smotrnosti programi na tem področju ne izpolnjujejo prvotnih pričakovanj.

Naravni viri: po mnenju revizorjev poročanje Komisije o smotrnosti skupne kmetijske politike (SKP) za leto 2019 daje preveč pozitivno sliko in ni osredotočeno na rezultate. Ključna slabost je, da kazalniki smotrnosti za obdobje 2014–2020 ne temeljijo na podrobni intervencijski logiki za zagotavljanje finančne podpore SKP. Z neposrednimi plačili kmetom se je na primer zmanjšala nestabilnost njihovih dohodkov, vendar plačila niso bila usmerjena tako, da bi pripomogla k doseganju primerne življenjske ravni kmetov. Poleg tega je bilo ugotovljeno, da imajo ukrepi SKP majhen učinek na obravnavanje podnebnih potreb.

Varnost in državljanstvo: iz poročanja Komisije sicer ni razvidno, ali je napredek Sklada za azil, migracije in vključevanje pri doseganju njegovega cilja dober, vendar je sklad glede na razpoložljive informacije relevanten in ima dodano vrednost EU. Dosežki na področju vključevanja in zakonitih migracij so glede na kazalnike pozitivni, tudi zato, ker dolgoročnih učinkov (kot so razlike med zaposlitvenimi možnostmi migrantov in državljanov EU) še ni mogoče oceniti.

Evropa v svetu: Komisija ne zagotavlja dovolj informacij za zanesljivo oceno smotrnosti dveh instrumentov financiranja, in sicer instrumenta za sodelovanje z državami v razvoju ter instrumenta za odnose z južnimi in vzhodnimi sosedami EU. Pri slednjem je bil trend glede na kazalnike vseeno pozitiven na področjih zmanjševanja revščine, izobraževanja, enakosti spolov in človekovega razvoja, na področjih utrjevanja demokracije, pravne države in politične stabilnosti pa je bil trend negativen.

Revizorji priznavajo tudi, da so revidiranci v praksi izvedli veliko večino njihovih preteklih priporočil za izboljšanje smotrnosti programov EU. Kljub temu pa obstajajo možnosti za nadaljnji napredek.

Ozadje

V proračuna EU za obdobje 2014–2020 je zagotovljenih 1 092 milijard EUR v okviru 58 programov porabe. Revizorji so jih v vzorec vključili devet, kar pomeni približno 75 % vseh plačil, izvršenih do konca leta 2019. Sodišče vse pogosteje ocenjuje, kako dobro se izvajajo evropske politike in programi ter ali prinašajo dodano vrednost EU. O smotrnosti ukrepanja EU poroča predvsem v [posebnih poročilih](#). Letos je prvič objavilo poročilo o smotrnosti izvrševanja proračuna EU, v katerem na vsakem področju večletnega finančnega okvira preučuje rezultate in napredek programov EU ob koncu leta 2019. Poročilo je trenutno na voljo le v angleščini, in sicer na spletišču eca.europa.eu. To pilotno poročilo je del letnega poročanja Sodišča in dopolnjuje letno poročilo o izvrševanju proračuna EU za leto 2019, ki je bilo objavljeno pred kratkim. Pripravljen je bilo na podlagi poziva Evropskega parlamenta in Sveta k večjemu vpogledu v smotrnost vsake evropske politike.

Kontaktna oseba za medije za to poročilo

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu T: (+352) 4398 45 510 / M: (+352) 621 552 224